

**ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΣΥΣΤΗΜΑ
ΠΥΛΑΙΑΣ-ΠΑΝΟΡΑΜΑΤΟΣ-ΧΟΡΤΙΑΤΗ**

**ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ
ΛΥΚΕΙΩΝ**

ΔΕΥΤΕΡΑ 31/5/2025

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ ΕΠΑΛ

Ενδεικτικές απαντήσεις

ΜΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ

1^η Δραστηριότητα

A1. α) Στη δεύτερη παράγραφο του κειμένου υποστηρίζεται ότι η μουσική αποτελεί σημαντικό μέσο έκφρασης σκέψεων και συναισθημάτων. Αυτό συμβαίνει καθώς καλύπτει όλο το εύρος αυτών, αλλά και γιατί αφορά όλους τους ανθρώπους. Τέλος, κρίνεται σημαντική γιατί εκφράζει καταστάσεις, σκέψεις και συναισθήματα που ο κανονικός λογος αδυνατεί.

A1.β) Επίκληση στη λογική:

α) Χρήση επιχειρήματος στην 2^η παράγραφο (" Η μουσική, λοιπόν, είναι μια γλώσσα...σκέψεων ή συναισθημάτων")

β) Χρήση ιστορικού παραδείγματος ως τεκμήριο στην 3η παράγραφο (αναφορά στους αρχαίους Έλληνες),

γ) επιστημονικές έρευνες/ μελέτες ως τεκμήριο στην 4η παράγραφο (" Επιστημονικές έρευνες έχουν αποκαλύψει...επίπεδα μνήμης")

Επίκληση στο συναίσθημα:

Ρητορικές ερωτήσεις και συγκινησιακή χρήση γλώσσας στην 1 η παράγραφο («Θα

μπορούσαμε να φανταστούμε ... τηλεόραση;»)

2^η Δραστηριότητα

A2. α) Ενδεικτικοί τίτλοι:

«Η μουσική γιατρεύει την ψυχή μας»

«Η μουσική μας ταξιδεύει»

β) Στην τελευταία παράγραφο του κειμένου «Η μουσική λοιπόν...σε καθετί που αισθανόμαστε!» εντοπίζονται δύο τρόποι ανάπτυξης:

Αιτιολόγηση: «γιατί η μουσική δημιουργείται από τον άνθρωπο για τον άνθρωπο» και «γιατί υπάρχει για να εκφράσει... που μας χαρακτηρίζουν.».

Παραδείγματα: Παρουσιάζονται διάφορα είδη μουσικής «τζαζ, ποπ, ροκ, σόουλ, φάνκυ, μπλουζ, παραδοσιακή, συρτάκι...».

A2. γ)

1. β
2. β
3. α

3^η Δραστηριότητα

A3. Αναμένονται τα χαρακτηριστικά του κειμενικού είδους (άρθρο).

Τίτλος

Ρηματικό πρόσωπο: γ' , α'

1ο ζητούμενο: Η προσφορά της μουσικής στον άνθρωπο

- **Η μουσική ηρεμεί την ψυχή**
Όταν ακούμε μουσική, το μυαλό μας ξεκουράζεται και το άγχος μειώνεται.
Μπορεί να μας βοηθήσει να χαλαρώσουμε, να συγκεντρωθούμε.
- **Εκφράζει συναισθήματα χωρίς λόγια**
Ακόμα κι αν δεν ξέρουμε πώς να πούμε αυτό που νιώθουμε, η μουσική μπορεί να το δείξει. Ένα τραγούδι μπορεί να εκφράσει χαρά, λύπη, νοσταλγία ή ενθουσιασμό μόνο με μελωδία και ρυθμό.-
- **Ενώνει τους ανθρώπους**
Η μουσική μπορεί να φέρει κοντά άτομα διαφορετικής ηλικίας, κουλτούρας και γλώσσας.-
- **Καλλιεργεί τη φαντασία και τη δημιουργικότητα**
Με τη μουσική μπορούμε να φτιάξουμε ιστορίες, εικόνες και

συναισθήματα στο μυαλό μας. Βοηθά παιδιά και μεγάλους να ονειρεύονται, να δημιουργούν και να εκφράζονται με νέους τρόπους.

- **Συνοδεύει τις σημαντικές στιγμές της ζωής**
Από τα γενέθλια και τους γάμους μέχρι τις εθνικές γιορτές ή τις ήσυχες στιγμές στο σπίτι, η μουσική είναι πάντα εκεί. Δίνει χρώμα και συναίσθημα στις αναμνήσεις μας.
- **Μας δίνει δύναμη και κουράγιο**
Όταν νιώθουμε θλίψη ή απογοήτευση, ένα τραγούδι μπορεί να μας σηκώσει.
Η μουσική μάς θυμίζει ότι δεν είμαστε μόνοι και ότι πάντα υπάρχει ελπίδα.
- **Βοηθά στη μάθηση, ειδικά στα παιδιά**
Μέσα από τραγούδια, τα παιδιά μαθαίνουν πιο εύκολα λέξεις, έννοιες και αριθμούς. Επίσης αναπτύσσουν καλύτερα τη μνήμη και τη συγκέντρωση μέσα από μουσικές δραστηριότητες.

2ο ζητούμενο: Γιατί χαρακτηρίζεται ως μία παγκόσμια επικοινωνίας

- **Τη «καταλαβαίνουν» όλοι οι άνθρωποι**, ανεξάρτητα από το πού ζουν, ποια γλώσσα μιλούν ή ποια θρησκεία ακολουθούν. Μπορεί ένας Ιάπωνας, ένας Έλληνας και ένας Αμερικανός να συγκινηθούν από το ίδιο κομμάτι μουσικής, χωρίς να πουν ούτε μία λέξη.
- **Μεταδίδει συναισθήματα χωρίς λόγια.** Μπορεί να μας κάνει να νιώσουμε χαρά, λύπη, ενθουσιασμό ή συγκίνηση, απλώς με μελωδίες και ήχους.
- **Χρησιμοποιείται σε όλο τον κόσμο με παρόμοιους τρόπους.** Σε κάθε γωνιά της γης, οι άνθρωποι τραγουδούν, χορεύουν, γιορτάζουν ή εκφράζουν λύπη με μουσική.-
- **Ενώνει τους ανθρώπους.** Πολλές φορές, σε συναυλίες ή μουσικά φεστιβάλ, βλέπουμε ανθρώπους από διαφορετικές χώρες να γίνονται «ένα» μέσα από το ρυθμό και τις νότες.-
- **Δεν χρειάζεται μετάφραση.** Ένα όμορφο μουσικό κομμάτι μπορεί να «μιλήσει» στην καρδιά μας ακόμα κι αν δεν καταλαβαίνουμε τους στίχους ή τη γλώσσα του τραγουδιού.

B1. «Το τραγούδι στον δρόμο» του Τάσου Λειβαδίτη αφηγείται την ιστορία του ανθρώπου μέσα στον χρόνο, την αγωνία της ύπαρξης, τη μνήμη, τη νοσταλγία, τη συνάντηση με κάτι που ξυπνά όνειρα, και στο τέλος, την αβεβαιότητα του μέλλοντος. Το ποιητικό υποκείμενο «μεταμορφώνεται» από παιδί σε νέο, σε ενήλικο

στοχαστή και τελικά στέκει μόνος, αντιμέτωπος με τη σιωπή και το αμείλικτο ερώτημα της ύπαρξης.

Πρόσωπα:

Όσον αφορά τα πρόσωπα της ιστορίας, αρχικά, το ποιητικό υποκείμενο στον ρόλο του αφηγητή στοχάζεται σε α' ενικό πρόσωπο τη ζωή του. Ακολουθως, μία μυστηριώδης συμβολική φιγούρα, ο διαβάτης που περνά τραγουδώντας, ανακινεί μνήμες και συγκινήσεις. Γίνονται αναφορές σε παιδιά, φτωχούς και νέους, οι οποίοι ενδεχομένως είναι φίλοι, σύντροφοι ή πτυχές του ίδιου του εαυτού του.

Χώρος – τόπος:

Ο χώρος που βρίσκεται το ποιητικό υποκείμενο είναι κατά κύριο λόγο εσωτερικός (το σπίτι με το παράθυρο από το οποίο παρακολουθεί τον κήπο του σπιτιού και τον δρόμο). Χωρίς να κατονομάζεται με ακρίβεια ο τόπος, εντοπίζονται εικόνες του εξωτερικού χώρου (ο κήπος με τα κάγκελα, η σκάλα κάτω από την οποία κρύβονταν τα παιδιά, ο δρόμος απ' όπου περνά ο διαβάτης).

Χρόνος:

Η νύχτα αποτελεί το αφηγηματικό παρόν, ωστόσο στο ποίημα εντοπίζονται και αναδρομές στο παρελθόν που αφορούν τις αναμνήσεις της παιδικής ηλικίας του ποιητικού υποκειμένου («σαν ήμασταν παιδιά κρυβόμαστε κάτω από τη σκάλα ... κι αργότερα νέοι αγκαλιάσαμε το πρώτο δέντρο...»).

Κεντρικό γεγονός:

Το ποιητικό υποκείμενο ακούει μία νύχτα έναν διαβάτη που περνά στο δρόμο τραγουδώντας και αυτό του δημιουργεί διάφορες αναμνήσεις και στοχασμούς για το μέλλον του.

Επίδραση στο ποιητικό υποκείμενο:

- Το ποιητικό υποκείμενο προσπαθεί να θυμηθεί πού έχει ξανακούσει το τραγούδι του διαβάτη.
- Του ξυπνά αναμνήσεις από το παρελθόν και του προκαλεί νοσταλγία.
- Μαγεύεται από τον ήχο.
- Όταν ο ήχος απομακρύνεται, προβληματίζεται και κατακλύζεται από συναισθήματα άγχους και αγωνίας για το μέλλον («Και τώρα τι θα κάνεις;»).

Πώς τελειώνει η ιστορία:

Όταν ο διαβάτης απομακρύνεται, το τραγούδι παύει να ακούγεται και επικρατεί απόλυτη ησυχία. Τότε, ακούγεται η «εσωτερική φωνή» του ποιητικού υποκειμένου, μια φωνή αγωνίας για το μέλλον του.

B2. α.

A' πληθυντικό:

«Σαν ήμασταν παιδιά κρυβόμασταν κάτω απ' τη σκάλα»

«κι όταν βγαίναμε είχαμε αφήσει εκεί ένα βασιλικό πεπρωμένο.»

«κι αργότερα νέοι αγκαλιάσαμε το πρώτο δέντρο και του διηγηθήκαμε τα περασμένα.»

Στους στίχους αυτούς το ποιητικό υποκείμενο μιλά εκ μέρους μιας γενιάς ή μιας ομάδας, πιθανόν των συνομηλίκων του, αναπολώντας κοινές εμπειρίες και μνήμες της παιδικής και εφηβικής τους ηλικίας.

A' ενικό:

«Κι εγώ που υπήρξα τρελός για το αύριο, κοιτάζω τώρα με αγωνία να προχωρούν οι λεπτοδείχτες στα ρολόγια.»

Εδώ το ποιητικό υποκείμενο μιλά για τον εαυτό του, εκφράζοντας προσωπικά συναισθήματα. Ο τόνος είναι εξομολογητικός.

B' ενικό:

«Πού έχεις ξανακούσει το τραγούδι αυτό; Δε θυμάσαι.»

Ο ποιητικό υποκείμενο απευθύνεται άμεσα στον αναγνώστη ή στον ίδιο, δημιουργώντας έναν άτυπο διάλογο που επιτείνει τη συναισθηματική συμμετοχή. Αν πρόκειται για εσωτερικό μονόλογο αποτυπώνει τον προβληματισμό και την αγωνία του για το μέλλον.

B2. β.

Μεταφορά:

«η σιωπή κάνει τον κόσμο πιο μεγάλο, η θλίψη πιο δίκαιο»

Αποδίδεται βάθος και συναισθηματική φόρτιση σε αφηρημένες έννοιες, όπως η σιωπή και η θλίψη.

Παρομοίωση:

«Τα κάγκελα του κήπου υγρά απ' τη βροχή **σαν τους φτωχούς** που τους αφήνουν έξω»

Γίνεται σύγκριση ανάμεσα στα κάγκελα που είναι βρεγμένα και στους φτωχούς που μένουν έξω, θέλοντας να αναφερθεί στην εγκατάλειψη και μοναξιά.

B3.

Ο ποιητής Τάσος Λειβαδίτης, μέσα από το ποίημά του, δείχνει πόσο βαθιά επηρεάζει η μουσική τη ζωή των ανθρώπων. Διαβάζοντάς το, γεννιούνται μέσα μου πολλές σκέψεις και έντονα συναισθήματα. Σκέφτομαι τη διαδρομή του ανθρώπου στον χρόνο, τα παιδικά όνειρα, τις ελπίδες και τη χαρά της νεότητας, αλλά και τη δύσκολη συνειδητοποίηση που έρχεται με την ωριμότητα. Αναλογίζομαι πως η ζωή έχει και όμορφες αλλά και δύσκολες στιγμές – επιτυχίες αλλά και απογοητεύσεις-. Όλα αυτά με κάνουν να προβληματίζομαι για το μέλλον και με γεμίζουν με έντονη συγκίνηση, νοσταλγία («άχαρες μέρες που φύγατε κι όμως αφήσατε μια ανάμνηση συγκινητική») και μελαγχολία, καθώς καταλαβαίνω πόση αδικία υπάρχει στον κόσμο («η σιωπή κάνει τον κόσμο πιο μεγάλο, η θλίψη πιο δίκαιο»). Όταν ακούω το τραγούδι, νιώθω για λίγο αισιοδοξία και γαλήνη, αφού η μουσική πάντα καταφέρνει να με κάνει να αισθάνομαι καλύτερα. Όμως οι τελευταίοι στίχοι του ποιήματος με φέρνουν ξανά στην πραγματικότητα, που είναι γεμάτη αβεβαιότητα, ανησυχία και αγωνία για όσα συμβαίνουν γύρω μου («Και τώρα τι θα κάνεις;»).

Οι απαντήσεις των θεμάτων είναι ενδεικτικές

Επιμέλεια σχολιασμού: η ομάδα φιλολόγων ΕΚΘΕΣΗΣ του φροντιστηρίου

ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΥΛΑΙΑΣ-ΠΑΝΟΡΑΜΑΤΟΣ-ΧΟΡΤΙΑΤΗ

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΥΛΑΙΑΣ-ΠΑΝΟΡΑΜΑΤΟΣ-ΧΟΡΤΙΑΤΗ